

การศึกษาผลกระทบของนโยบายการค้าเสรีต่อเศรษฐกิจไทย : กรณีการนำเข้าผักและผลไม้จากประเทศจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำเข้า ระบบการตลาด โซ่อุปทาน สัดส่วนการครองตลาด ช่องทางการกระจายสินค้า ความสามารถในการแข่งขันของผักและผลไม้จากจีน รวมทั้งพฤติกรรมผู้บริโภคของผู้บริโภคในตลาดสด ตลาดค้าขายแดนและตลาดการค้าสมัยใหม่ ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคและความพึงพอใจในการบริโภคผักและผลไม้ของชาวไทย รวมทั้งความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ซึ่งพบว่า การนำเข้าผัก ผลไม้จากประเทศจีนส่วนใหญ่นิยมขนส่งโดยใช้เส้นทางเรือเดินทะเลมากกว่าทางแม่น้ำโขงและทางบก สำหรับการส่งออกสินค้าผัก ผลไม้จากไทยไปจีนนิยมส่งทางเรือเดินทะเล (ร้อยละ 98.80) และทางบกโดยเส้นทาง R9 (ร้อยละ 1.20) ทั้งนี้ การส่งออกผักของ ไทยไปจีนมีปริมาณน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับกรนำเข้า ผลไม้ที่มีการนำเข้าจากจีนสูงสุดในปี 2552 ได้แก่ แอปเปิ้ลสด ปริมาณ 38,786 ตัน มูลค่า 1,156 ล้านบาท แพร่และควินส์สด (สาลี) 19,327 ตัน มูลค่า 429 ล้านบาท ส่วนองุ่น ส้มเปลือกบางและส้มแมนดาริน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาก โดยไทยนำเข้าผลไม้จากจีนได้ตลอดทั้งปี

สำหรับการวิเคราะห์จุดแข็ง พบว่า ไทยมีเทคโนโลยีการผลิตผลไม้ส่งออกสูงซึ่งคนจีนนิยมบริโภค เช่น ทุเรียน ลำไย มังคุด และกล้วยไข่ ที่ไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกรายใหญ่ของโลก จึงเป็นโอกาสของเกษตรกรที่จะขายผลผลิตได้ในราคาสูงขึ้น และประเทศไทยมีจุดอ่อนที่ผลิตผลไม้เมืองร้อนที่ขึ้นอยู่กับฤดูกาลและสภาพภูมิอากาศซึ่งเน่าเสียง่าย ต้นทุนการผลิตสูงกว่าประเทศจีน โดยจีนมีศักยภาพในการผลิตพืชผักเป็นอันดับ 1 ของโลก ซึ่งไทยยังไม่สามารถแข่งขันได้ในขณะนี้ ส่วนระบบ Logistic ภายในประเทศ ไทยและประเทศจีนยังเป็นอุปสรรคและข้อจำกัดต่อการเคลื่อนย้ายผลไม้จากแหล่งผลิตไปสู่ผู้บริโภคปลายทาง

ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อเพราะผัก ผลไม้จีนเพราะราคาถูกกว่าของไทย รวมทั้งมีความสด รสชาติอร่อย แต่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ก็ยังนิยมบริโภคผลไม้ไทยที่ออกตามฤดูกาล ผักไทยที่ผู้บริโภคนิยมซื้อมากที่สุด คือ กะหล่ำปลี ผักกาดขาว กระเทียม กระเทียม และหอมหัวใหญ่ ผักจีนที่ผู้บริโภคนิยมซื้อมากที่สุด คือ แครอท บล๊อคเคอรี่ หอมหัวใหญ่ ผลไม้ไทยที่ผู้บริโภคนิยมซื้อมากที่สุด คือ มะม่วง เงาะ มังคุด ทุเรียน ส้ม และฝรั่ง ผลไม้จีนที่ผู้บริโภคนิยมซื้อมากที่สุด คือ แอปเปิ้ล สาลี ส้ม และองุ่น ทั้งนี้ ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังคำนึงในเรื่องความปลอดภัยและสุขอนามัย

สำหรับผลกระทบจากการนำเข้าผักและผลไม้ต่อคนไทย กรณีการบริโภคร่วมกัน พบว่า ถ้าผักจีนมีราคาถูกกว่าผักไทย ผู้บริโภคร้อยละ 37.50 จะซื้อผักไทยลดลง อีกร้อยละ 62.50 ยังคงซื้อผักไทยเท่าเดิม ถ้าผลไม้จีนมีราคาถูกกว่าผลไม้ไทย ผู้บริโภคร้อยละ 67.50 จะซื้อผลไม้ไทยลดลง อีกร้อยละ 32.50 ยังคงซื้อผลไม้ไทยเท่าเดิม โดยมีเหตุผลว่า ผัก ผลไม้ไทยมีคุณภาพ มั่นใจว่าปลอดภัยและมีรสชาติอร่อยกว่าของจีน หาซื้อได้ง่าย และช่วยเหลือเกษตรกรไทย ส่วนกรณีการบริโภคทดแทนกัน พบว่า ร้อยละ 67.50 ของ

ผู้บริโภคนั้นเห็นว่าราคาผักไทยไม่แพง ส่วนที่เหลือร้อยละ 32.50 เห็นว่าราคาผักของไทยแพงมากไป จึงต้องบริโภคผักจีน สำหรับความคิดเห็นต่อราคาผลไม้ไทย พบว่าร้อยละ 75.00 เห็นว่าราคาผลไม้ของไทยไม่แพง ส่วนที่เหลือร้อยละ 25.00 เห็นว่าราคาผลไม้ของไทยแพงมากไป จึงต้องบริโภคผลไม้จากจีน ทั้งนี้ ผู้บริโภคส่วนใหญ่ร้อยละ 82.50 เห็นว่า การที่ผักและผลไม้ที่นำเข้าจากประเทศจีนมีราคาถูกกว่าของไทยจะส่งผลกระทบต่อการผลิตผักและผลไม้ในประเทศไทยเป็นอย่างมาก เพราะผักและผลไม้ของจีนที่มีราคาถูกกว่าทำให้ผู้บริโภคชาวไทยต้องหันไปไปซื้อของถูก เกษตรกรไทยขายผลผลิตลำบาก ดังนั้น จึงควรปรับราคา และเน้นคุณภาพการผลิตเพื่อให้แข่งขันกับผักผลไม้ของจีน และยังนิยมนำผลไม้มงคลของจีนมาใช้ทดแทนผลไม้มงคลของไทยในเทศกาลสำคัญกันมาก เช่นเทศกาลตรุษจีน สารทจีนจะใช้ผลไม้ 5 ประเภท ซึ่งที่นิยมมาก คือ แอปเปิ้ล(จีน) สาลี่(จีน) องุ่น(จีน) กัลยั(ไทย) และส้ม(ไทย หรือจีน) เป็นต้น

ส่วนปัญหาการค้าผักและผลไม้ของพ่อค้าไทยในประเทศจีน คือ ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 13 และต้องมีใบอนุญาตการนำเข้าเพราะจีนไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติทำการค้าปลีกในจีน และรัฐบาลจีนมีนโยบายส่งเสริมให้เอกชนเป็นผู้บริหารจัดการ โดยรัฐบาลเป็นผู้สนับสนุนด้านเงินทุนและการอำนวยความสะดวกในการส่งออก โดยการยกเว้นภาษีและส่งเสริมการผลิต มีบริการแบบ One Stop Service รวมทั้งการสนับสนุนเงินกู้สำหรับการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรเพื่อเสริมสภาพคล่อง

ผู้ประกอบการที่จำหน่ายผัก ผลไม้ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดประสบปัญหาด้านการค้าเพราะขณะนี้พ่อค้าจีนเข้ามาทำธุรกิจค้าผัก ผลไม้ในประเทศไทยจำนวนมาก อีกทั้งมีต้นทุนค่าขนส่งและค่าใช้จ่ายสูงกว่าประเทศจีน จึงทำให้ราคาผัก ผลไม้ของจีนถูกกว่าของไทยมาก ประกอบกับพ่อค้าส่งออกชาวไทยต้องเผชิญกับกฎ ระเบียบ ข้อจำกัดของจีน ทั้งในด้านภาษีและกฎหมายที่เข้มงวด ดังนั้น รัฐบาลควรเร่งให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตเพื่อเน้นการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ สร้างมูลค่าเพิ่ม ยกยกระดับตลาด โดยการเร่งประชาสัมพันธ์ให้ชาวต่างชาติรู้จักผลไม้ไทยด้วยการขยายตลาดต่างประเทศให้มากขึ้น พร้อมทั้งปรับแนวทางการสนับสนุนการส่งออก

A study of the Impact of Trade Liberalization Policy on Thai Economy : A Case of Imported Vegetables and Fruits from China aimed to examine importing, marketing system, supply chain, market share, distribution channels, competitiveness of fruits and vegetables, consumption behavior of Thai consumers in both Bangkok and upcountry, Thai consumer satisfaction, and opinions of entrepreneurs. It could be found that maritime routes were more popular for shipping fruits and vegetables from China to Thailand than the Mekong River route and land transport. In 2552, fresh apple, fresh pear, fresh Chinese pear (Sali), grapes, orange peel, and Mandarin orange were imported from China to Thailand in significantly high amount. Moreover, Most Chinese fruits were imported by Chinese merchants throughout the year as a result Chinese merchants could control the pricing of the fruits in Thai market. The Thai importers or traders were unfavorable because they faced with higher costs and less networks in business than Chinese.

In China, there were 2 systems of the vegetables and fruits production namely; (1) mass production (such as garlic, carrots and apples) which establishing regulatory associations which were supported by the Chinese government and managed by private sectors (2) the production of general farm (for example the different types of vegetables from Yunnan) which was encouraged the production and export by the Chinese government.

Strength analysis showed that firstly, the wage levels in China are low relative to industrial countries, as the result, products made in China had strong international competitiveness. Secondly, there were many productivity areas for agriculture developing in China. Thirdly, the Chinese government's policy supported farmers and exporters in systematically. On the other hand, the country still had plenty of weaknesses. Firstly, the Chinese trading system was weak and not ready to trade liberalization because the rules of doing business in China were different in each area. Secondly, logistics companies in China were still not linked to the whole network. Thirdly, the very cold weather was not suitable for growing tropical fruits such as durian, mangosteen, and rambutan which were the most imported Thai fruits to China. In the view of China opportunities, China were beneficial from trade liberalization and Chinese temperate fruits which can be fresh collected over long years. Furthermore, Chinese traders also profited from playing their significant roles in importing and marketing management throughout the supply chain. In contrast, the barriers of Chinese were (1) water transportation from China to Thailand had shallow channel problem and (2) dam construction in China created the decreased amount of water in the Mekong.

The education of vegetables and fruits consumption of Thai people found that most consumers were satisfied that China vegetables and fruits were cheap, fresh and diverse. However, they also concerned regarding contamination and safety in these fruits and vegetables. It could be showed that agricultural products imported from China had increasing trend. The vegetable and fruit imports could be divided into three categories: 1) general green vegetables such as cabbage, carrot, broccoli and onion 2) local Thai vegetables such as Tamlung, morning glory and cucumber and 3) Thai herbs including lemon grass, galangal, kaffir lime leaves and basil. Firstly, for general green vegetables, Thai farmers might be affected by the free trade market. Secondly, Thai farmers would not be affected for trading local Thai vegetables. Therefore, consumers should be campaigning for Thai vegetables without chemicals and pesticides. Thirdly, Thai herbs which had been popular were not affected.

In conclusion, the trade liberalization was beneficial to consumers in having a variety of quality products and price fairness. Nonetheless, the free trade could affect the agricultural production sector. There were following suggestions: 1) the responsible authority of Thailand should stringent ensure fruits and vegetables from China for safety 2) the acknowledge of the advantages of Thai vegetables especially Thai herbs 3) the organization of International Distribution Centre 4) the government should support the development of Thai products, systems and supply chain for example, Thai fruit exports should be conducted urgently by studying the company conducted "ZESPRI" of New Zealand kiwi fruit as an example and 5) the other options such as research and development, for example creating system of orchid as "orchid industry" like the industrial Tulip flowers of Holland.